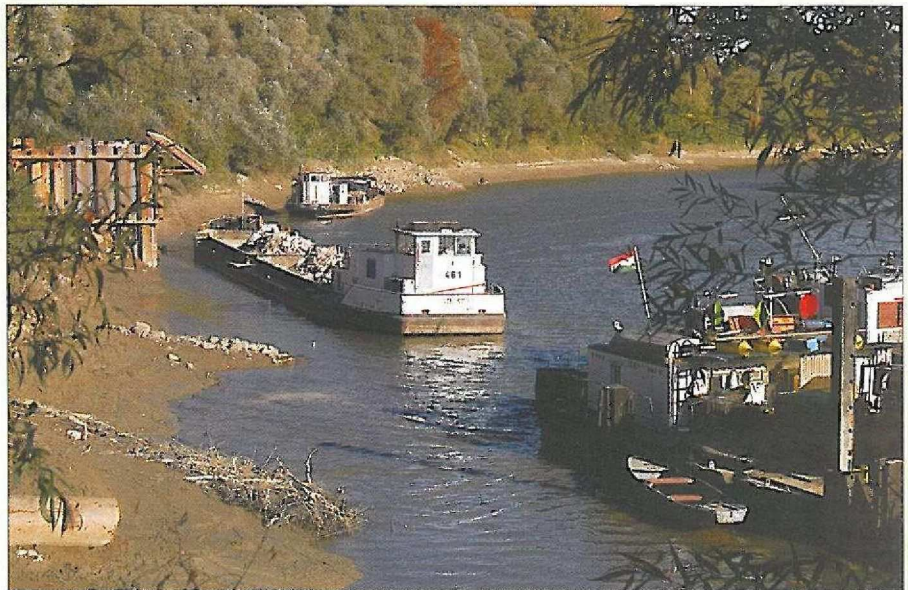

Újjáépített töltések a Közép-Tisza vidékén

A KÖTI-KÖVIZIG kezelésében lévő árvízvédelmi fővédvonal-szakaszokon a 2006. év tavaszán levonult árhullám nyomán elszennvedett jelentős károsodások helyreállítása – a már korábbi lapszámokban részletezett – 10 helyszínből 9-en elkészült, egyedül a tiszavárkonyi partcsúszás rekonstrukciójának befejezési határideje került át a jövő évre, május 31-re.

A helyreállítási munkák az árvíz levonulása után a lehető leghamarabb elindultak. A munkálatok megkezdését azonban hátráltatta az augusztusban levonult újabb árhullám és a csapadékos időjárás, amelyek miatt a megfelelő víztartalmú anyagterőhely kiválasztása is késedelmet szenvedett. Szerencsére a hosszú, száraz, enyhe ősz segített abban, hogy az árvízi biztonság még a tél beállta előtt valamennyi helyreállítandó fővédvonal-szakaszon elérje a kívánatos szintet.

Az őszi árvízvédelmi munkák során november közepére mindenütt visszaállították a védbiztonságot a tavaszi rendkívüli áradáskor megrongálódott, többnyire töltéssuvadást szenvedett töltésszakaszokon a Hármas-Körös és a Tisza mentén. A hónap végéig a befejező munkálatokkal is elkészül-

Épül a tiszavárkonyi partbiztosítás

emelve itt a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségeket (Közép-Tisza-vidéki, Alsó-Tisza-vidéki, Alsó-Duna-völgyi), a Hortobágyi Nemzeti Parkot, a területileg illetékes bányakapitányságot, a körzeti földhivatalokat, ahol a kért igazolásokat és szakhatósági hozzájárulásokat a kialakult helyzetre való tekintettel soron kívül megadták és szinte azonnal kiállították.

A műszaki átadás-átvételi eljárások december első hetében lezárultak és az átadási dokumentációk ismeretében folyamatos készülnek a változások védelmi terven való felvezetései, valamint az érintett árvízvédelmi szakaszokon a felkészülési tervek aktualizálása. Ünnepeles keretek között, 2006. november 28-án, két helyszínen dr. Persányi Miklós (környezetvédelmi és vízügyi miniszter), Varga László (a KÖTI-KÖVIZIG igazgatója), Terecskei Tibor (J-N-Sz megye VB-titkára) és Pánczél Ferenc (Szelevény polgármestere) leleplezték a tavaszi rendkívüli árvízvédekezés emlékére és a védekezésben résztvevők tiszteletére állított emlékköveket, amelyek a csongrádi pontonhíd Tisza bal parti oldalán (Sütz Zoltán szobrász), valamint Szelevény főterén (Gyurcsek Ferenc szobrász) őrzik az emberfeletti védekezési munka emlékét. Az emlékköveken feltüntetésre került a 2006. évi árvízszint, amely tö-

kéletesen érzékelteti – még a laikusok számára is – a tavaszi, árvízi gigantikus és kicsit megretentő vízoszlop magasságát.

Az emlékkő leleplezést követően a miniszter úr Szelevényben, a Hősök terén ünnepi beszédében kiemelte, hogy az elmúlt 100 év legnagyobb árvizét vészelte át az ország egy sikeres védekezésnek köszönhetően idén tavasszal és megerősítette, hogy a jövőben jelentős források állnak majd rendelkezésre az árvízvédelmi töltések és művek folyamatos fejlesztésére, valamint az előírt kiépítettség elérésének megvalósítására.

Horváth Lajos

Szelevény, Hősök tere – miniszteri beszéd

tek, így árvízvédelmi szakaszokon a fenntartott pontszerű harmadfokú árvízvédelmi készülség megszüntetésre került. A folyó torkolatvidékén a töltések együtödén, közel 12 kilométer hosszon végezték el a több milliárd forint értékű föld-, illetve szerkezetépítési munkákat. A zökkenőmentes és folyamatos helyreállítási munkavégzést elősegítette a kivitelezők, a lebonyolító és a megbízó napi szintű kapcsolattartása és a társ-szervezetek példaértékű hozzáállása, ki-

**Karácsony készül, emberek!
Szépek és tiszták legyetek!
Súroljátok föl lelketek,
csillogtassátok kedvetek,
legyetek újra gyermekek,
hogy emberek lehessetek!**

(Wass Albert)

Az év hidrometeorológiai értékelése

Az igazgatóságunk területén 2006. november 28-ig 603,6 mm csapadék hullott, ami már a sokévi éves csapadékösszeget 96 mm-el haladja meg. A csapadék időbeli megoszlása érdekesen alakult. Az év elejétől augusztus végéig minden hónapban az átlagos mennyiséget meghaladó csapadék esett. Különösen sok eső hullott a július - augusztus hónapokban. A csapadékos időjárás ellenére a nyári hónapokban igazi forróság uralkodott.

Június első, majd második felében felhőszakadások sorozata érte el igazgatóságunk területét. Június hónapban összesen 122,1 mm csapadék hullott ez a sokéves június havi átlag (64,3 mm) 190 %-a volt. Legtöbb csapadékot Mezőtúr mérőállomáson mérték, 170,7 mm-t. A hőmérséklet a sokéves átlagot (19,5 °C) 0,7 °C-kal haladta meg, a havi maximális hőmérséklet 34,2 °C, a havi minimum 7 °C volt. A napi maximum 12 napon keresztül haladta meg a 30 °C-ot.

Július hónapban összesen 66,1 mm csapadék hullott ez a sokéves, július havi átlag (58,0 mm) csapadéknak 114 %-a volt. Július első két napjában 1,6 - 14,7 mm közötti csapadékot mértünk, az ezt követő 19 napon csak helyenként volt kisebb csapadéktevékenység. Július 22-ét követően, különösen 24-én és 29-én helyi góccokban ismét jelentős záporcsapadék hullott. Például Tiszasülyön három nap alatt 219,2 mm esett (ebből egy nap alatt július 29-én 131 mm-t mérték, egyben ez volt az év legcsapadékosabb napja is). Ebben a hónapban a napi maximum 21 alkalommal haladta meg a 30 °C-ot. A maximális hőmérsékletet július 22-én mérték, értéke 35,4 °C volt.

Augusztus hónapban 112,8 mm csapadék hullott az Alföld közepén. Ez az érték több mint kétszerese az átlagos sokéves értéknek. Legtöbb csapadékot Kiskörén mérték, 134,2 mm-t. A nagy forróság kissé enyhült, csak 5 napon mérték 30 °C feletti hőmérsékletet.

A mozgalmas időszakot csendes őszi hónapok követték. Az igazgatósági csapadékatlag szeptemberben 13,9 mm (ez a sokéves szeptemberi csapadék 33 %-a), októberben 23,9 mm volt (a sokéves októberi csapadék 73 %-a). Novemberben a mai napig 16,8 mm eső esett, ami 41 %-a az ebben a hónapban szokásos mennyiségnek. A hőmérséklet is kedvezően alakult, a napi maximum néhány naptól eltekintve folyamatosan meghaladta a 15 °C-ot.

A szeptembertől napjainkig terjedő időszakban tapasztalt kedvező időjárásnak köszönhetően a talajvízszint 10-40 cm-el alacsonyabban helyezkedik el, mint augusztus végén volt. Az igazgatóság területének nagyobb részén, a jelenlegi talajvízszint még mindig 5-180 cm-el magasabb, mint a sokévi, októberi átlag. A talajvíz jelenlegi magassága összességében kedvezőbb, mint tavaly október végén volt, ennek ellenére a továbbiakban is fokozott figyelmet kell fordítanunk a szintek alakulására. A talaj jelenlegi telítettségével, az átlagnál kissé csapadékosabb téli hónapok esetén is kialakulhatnak kedvezőtlen belvízi jelenségek.

A Tisza középső szakaszán jelenleg 0 cm közeli vízállásokat észlelnek. November végén, december első napjaiban megmarad az évszakhoz képest enyhe, csapadékmentes időjárás. A kedvező időjárás hatására a folyón továbbra is apadás várható.

Dr. Kovács Sándor

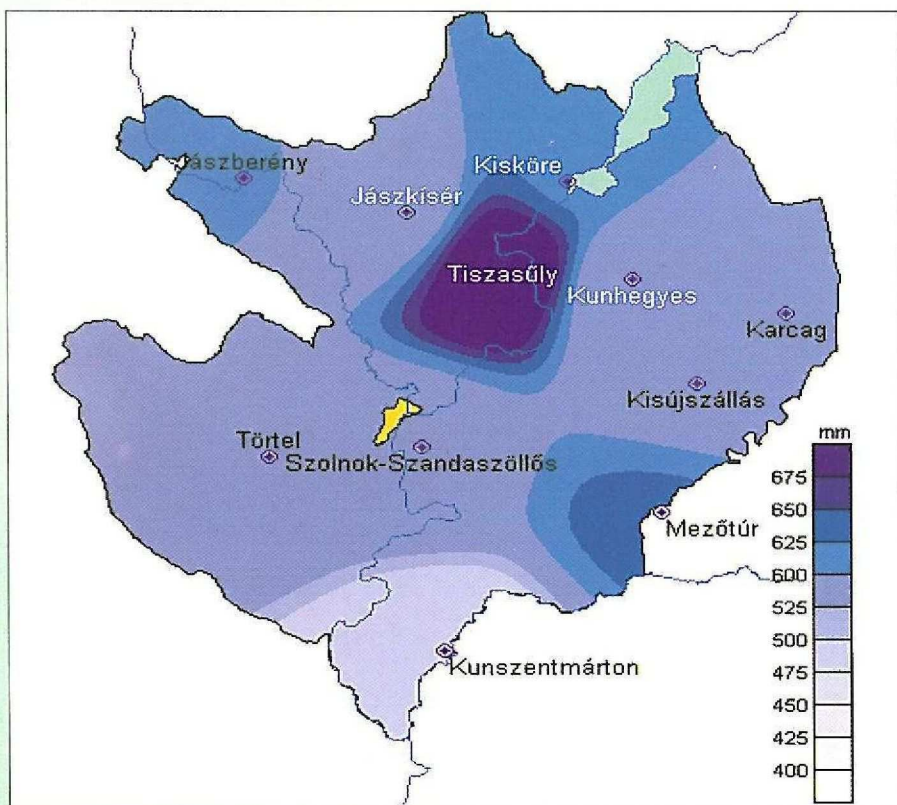
KITÜNTETÉS

Barcs Sándorné okleveles építőmérnök részére, életútja, hivatástudattal végzett kiemelkedő szakmai munkája elismeréséül dr. Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszter 2006. október 23-án alkalmából a Magyar Köztársaság Bronz Érdemkereszt kitüntetését adományozta.

Barcs Sándorné 35 éve dolgozik a vízügyi ágazatban, 1974. óta a Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságnál. Vízrendezési, vízgazdálkodási és vízhasznosítási szakterületen különböző beosztásokat töltött be. 1982. óta osztályvezetőként irányítja az igazgatóság vízrendezési, belvízvédelmi és mezőgazdasági vízhasznosítási munkáját, valamint segíti az igazgatóság területén lévő vízgazdálkodási társulatok tevékenységét. Ettől kezdődően látja el az igazgatóság védelmi szervezetében a védelemvezető-helyettesi feladatokat is. Biztos szakmai tudását, helyi ismereteit, gyakorlati tapasztalatait mindenkor higgadt, de határozott emberi tulajdonságait, korrekt munkakapcsolatait úgy a belvíz- és árvízvédekezés, mint az aszályos időszakok teendőinek során jól hasznosítja. Különösen kimagasló munkát végzett az 1999-es, a 2000. és a 2001. évi rendkívüli ár- és belvízvédekezés idején. A minden eddigénél nagyobb tiszai ár elleni védekezés sikerében és a napjainkban sajnos egyre sűrűbben előforduló vízhiányból és víztöbbletből adódó vízkárok elhárításában jelentős érdemeket szerzett. A megváltozott tulajdonosi, kezelői viszonyok és jogi szabályozás - a vízgazdálkodás igazgatósági szakterületei közül - legnagyobb mértékben az általa vezetett szakágazati munkát érintették. A veszélyhelyzetben tanúsított helytállása és mindennapi munkája mellett a vízügyi ágazat és területünk vízgazdálkodásának fejlesztése érdekében végzett tevékenysége példamutató.

Szerkesztőség

Csapadékeloszlás 2006. 01. 01. - 11. 19. között (Készítette: KÖTI-KÖVIZIG Vízrajz)

Néhány gondolat a Tiszáról

A 2006. évi tavaszi árvízet követően csak néhány hónap telt el. Annak ellenére, hogy sokunkban az életünk végéig megmaradnak az árvíz jellegzetes pillanatai, érdemes minél hamarabb elemzéseket, számításokat végezni, értékelni a hozzánk legközelebb eső, általunk talán legjobban ismert szakterületet.

A Tisza 1998 óta, szinte minden évben elkápráztatott minket egyre növekvő árhullámaival. Abban a hitben éltünk – én magam is azt gondoltam –, hogy az 1970. évi árhullám magasságában és tartósságában is olyan markáns volt, hogy az azt követő árvizek csak egy-két deciméterrel haladhatják meg annak maximumát. Azonban az 1998. és 2000. közötti évek alapjaiban változtatták meg a Tiszáról addig szerzett ismereteinket.

Olyon mértékű LNV növekedéseket még a folyószabályozást követő években sem tapasztaltak, mint 1998-ban, 2001-ben a Felső-Tiszán, 1999-ben, 2000-ben a Közép-Tiszán, majd az idén az Alsó-Tiszán. Az 1998. évi árhullám felébresztett bennünket. Már akkor számos vízhozammérést végeztünk, hozzákezdünk az övzatonok felméréséhez, elemeztük a gátóri vízmércék adatait. A következő években a természet szerencsére betartotta a fokozatosságot, először jött az 1999. évi árhullám és „csak” ezután zúdult ránk a 2000. évi ár.

Évek	1888	1895	1912	1919	1925	1932	1933	1947	1967	1970	1979	1998	1999	2000	2001	2006
Vízszint (cm)	753	900	751	889	872	742				819	834	847				
Vízhozam (m ³ /s)						750	921	894	923							
Összesítés (cm)	6	4	2	1	4	7	7	7	7	6	6					

1. ábra – Árvízcsúcsok növekedése a Tiszán

Az 1. ábrán a vízszintemelkedések mértékét és az új maximumok számát szemléltetjük 1887. után. Az elmúlt százhusz évben 7-261 cm-es emelkedéseket mértek a folyón. Addig, amíg a Közép-Tiszán az LNV döntések száma 7 volt, Dombrád térségében a mai napig érvényes az 1888. évi maximum. Ezek a csúcspontok azt is jelentik, hogy a Tisza hosszú szakaszán átlagosan 17-20 évente várható új LNV. Egy-egy új maximum kialakulásáig pedig ki tudja, mennyi MÁSZ felett tetőző árhullám vonul még le. (Csak remélni lehet, hogy az árhullámok növekedésének mértéke nem követi az elmúlt évek tendenciáját!)

Sokat foglalkoztunk az árvízcsúcsok növekedése lehetséges okainak kiderítésével. A szakértők véleménye esetenként ütközik egymással, de az alábbi tényezőkkel mindenki egyetért, talán csak egy-egy paraméter súlyozottsága lehet eltérő.

A Felső-Tiszán tapasztalt vízszintnövekedések okait elsősorban a vízgyűjtőn kereshetjük. A lefolyási tényező növekedett, a lefolyó víz összegyülekezési ideje lecsökkent az urba-

nizáció, a területhasználat, az erdőgazdálkodás megváltozása következtében, a felső szakaszok betöltözése hatására. Másodsorban a mesterséges beavatkozások és a természetes jelenségek hatásai a hullámtéren, a Tisza magyarországi felső szakaszán is jól megfigyelhetők. Ezekhez csak hozzáadódott a klimatikus tényezők kedvezőtlen egybeesése. (Szerencsére az utóbbi évek árhullámainál a Szamos csendes volt.)

A Tisza középső és alsó szakaszán tapasztalt vízszintemelkedések okai alapvetően a meder vízlevezető képességének romlásával magyarázható (2. ábra).

2. ábra – Mesterséges beavatkozások, természetes jelenségek a hullámtéren

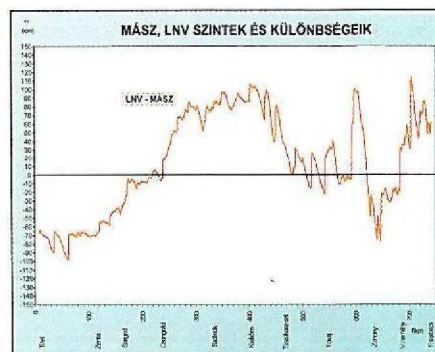
A több kilométer szélességű, rendezett hullámtereknek komoly szerep jut az árvízterület levezetésében. A szélesebb, tisztán tartott hullámterek a teljes meder vízhozamának több mint a felét is szállíthatják. A rossz állapotban lévő meder lecsökkenti az árhullám mozgási energiáját. A kis sebesség következtében az árhullámok tartósságának drasztikus növekedése figyelhető meg (3. ábra). Ha a továbbiakban is érvényesül az árhullám-tartósság növekedésének jelenlegi üteme, akkor a következő évtizedekben a 800 cm feletti szintek kétszer, a 900 cm feletti vízszintek háromszor hosszabb ideig tartózkodnak majd a Közép-Tiszán, mint az 1971-2000. közötti időszakban.

Időszak	Tisza, Szolnok 1881 - 2006. között							
	650 cm felett	700 cm felett	750 cm felett	800 cm felett	850 cm felett	900 cm felett	950 cm felett	1000 cm felett
1881 - 1910.	5,4	2,9	1,2	0,6				
1911 - 1940.	14,0	7,1	3,6	1,9	0,8			
1941 - 1970.	21,1	14,7	9,6	5,2	1,2	0,2		
1971 - 2000.	25,8	17,4	10,5	5,7	3,4	1,3	0,8	0,4
2001 - 2006.	34,0	26,8	15,5	11,3	5,0	4,3	3,2	1,3

3. ábra Árhullámok tartóssága napokban, egy évre vonatkoztatva

Az új LNV értékek helyenként 1 méterrel is meghaladják a mértékadó árvízszintet (4. ábra). Ez az ábra a „Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése” program egyik meghatározó grafikonja. A legnagyobb vízszint és a mértékadó árvízszintek közötti különbségek ismerete alapján egyértelműen kijelölhetjük a legkritikusabb szakaszokat a folyó mentén, és meghatározhatók a beavatkozások – a töltésérósi-

tés, az esetleges magasítás, a hullámtérrendezés, a tározóépítés – sorrendje.

4. ábra – A legnagyobb vízszintek és a mértékadó árvízszintek közötti különbség a Tiszán

A 100-150 cm-es LNV növekedések felvitelük az 1%-os árvízszintek újbóli számításának szükségességét. Az 1%-os árvízszintek meghatározásának bonyolultságát jól szemlélteti az 5. ábra. A végeredmény nagymértékben függ az adatbázistól és az alkalmazott módszertől.

Árvízszintek 1%-os valószínűsége Tisza, Szolnok				
	eredeti adatok	gátszakaszok figyelembevételével	Összetartás betöltésével 150-170 cm	A hullámtérrel befolyászott vízvezetők a Felső-Tiszán szűkítése, nyárgátok, túszgátak építése, magassága
1881 - 1970. között	961			
1971 - 2006. között	1099	1067	1075	1098
1971 - 2006. között	1062	1080	1097	1115

5. ábra – 1%-os árvízszint meghatározása Tisza, Szolnok

A jelenleg érvényben lévő MÁSZ-t az 1901-1970. közötti időszak éves maximális vízállásaiból határozták meg. Ebben az adatsorban előfordulnak kis, 300-400 cm közötti vízállások is, amelyek viszont nem tekinthetők árvíznek. A Dr. Reimann József által szorgalmazott metszék módszer, egy bizonyos szint feletti árhullámok maximumait használja az 1%-os érték meghatározására. A szolnoki vízmérce esetében ez a szint az I. fok feletti 650 cm-es érték. Tovább bonyolíthatjuk a számításainkat, ha figyelembe vesszük a mederben bekövetkezett változásokat, és ezzel módosítjuk az adatainkat. Végeredményben az érvényben lévő 961 cm helyett, az 1%-os árvízszint reális értéke Szolnoknál 1115 cm.

A fenti számításoknál csak a Tisza középső szakaszán bekövetkezett változásokkal kalkuláltunk. Ezek az értékek önmagukban is riasztóak. Ha figyelembe vennénk a vízgyűjtőn bekövetkezett változásokat, a mellékfolyók vízlevezető képességének romlását, a feltehetőleg éghajlati változásokat, akkor az 1%-os árvízszintre még magasabb értéket kapnánk.

Dr. Kovács Sándor

Vízrendezési és vízpótló művek őszi felülvizsgálata

Évenkénti rendszerességgel az őszi védmű-felülvizsgálatok programjaként zajlik a vízhasznosítási és belvízvédelmi művek bejárása a 10/1997. KHVM rendelet szerint. A szemléken, valamint a felülvizsgálatokat követő kiértékelő értekezleten is lehetőség adódik a szakterület tevékenységének áttekintésére, a tennivalók összegzésére. Ebben az évben a vízhasznosítási művek felülvizsgálatát szeptember 11. – szeptember 14. között folytattuk le.

Igazgatóságunk területén a vízjogilag engedélyezett főműves öntözőtelepek területe 32.132 ha. Az összes felhasznált vízmennyiség: 37,6 millió m³, amely

- 13.608 ha szántó terület megöntözését,
- 1.512 ha megművelt rizstelep kiszolgálását,
- 2.689 ha halastó feltöltését jelentette.

A 2006. év eseményei belvízzel kezdődtek, amely időszak a nyár közepéig eltarthatott. A csapadékos időjárás igényelte, hogy az üzemeltető szervezetek és a szakasz-mérnökségek napi kapcsolatot tartsanak úgy a vízátervező főcsatornák, mint a két-tösműködésű csatornák vonatkozásában. A kialakult belvízhelyzetre tekintettel a főcsatornák melletti területek terhelésének és az övárok áttemelők energia költségének csökkentése érdekében a Nagykunsági-főcsatorna Nyugati- és Keleti-ágán az öntözé-

A Nagykunsági VGT üzemeltetésében lévő Gástyási vízkivétel átépítés közben

alakult ki, vízszolgáltatásban vízhiány keletkezett. Vízellátás hiányában a halastavaknál a várható kárt százmilliós nagyságúra becsültük. Az OMIT külön engedélyével a Jászsági- és a Nagykunsági-főcsatorna beeresztő mű-

tárgyainál – a korábban elvégzett rekonstrukció eredményeként – rendkívüli üzemmódban árvízi helyzetben is tudtunk vizet leadni a két főcsatornába. A sikeres próbaüzemet követően az árvízi helyzet ellenére a vízszolgáltatás helyreállt, károk nem keletkeztek.

A belvízi üzemrendről a vízszolgáltatási (normál) üzemre történő átállás jelentős feladatokat adott a résztvevőknek. Átöblítések elvégzése, műtárgyak kezelése, ellenőrzése, tájékoztatás, egyeztetések és felügyelet ellátása.

Július hónapban kialakult szárazság viszont azt eredményezte, hogy valamennyi működőképes lineár és hordozható esztető öntözőberendezést egyidejűleg üzemeltettek és a halastavak is igényeltek vízpótlást, tehát 100 %-os egyidejűséggel kellett számolni. A megnövekedett vízigények biztosítása érdekében a Nagykunsági-főcsatorna beeresztő műtárgy alvívén megemelt vízszint előállítására és tartására vált szükségessé. A megemelt vízszintet 07. 22-től 08. 03-ig tartottuk az Nk. III-2. fűrtben jelentkező vízigények biztosítása érdekében.

Júliusban valamennyi lineár öntözőberendezés egyidejűleg üzemelt

si-üzemelési vízszintet – vízigények hiányában – tartósan alacsonyabb szintre állítottuk be.

A halastavak tavaszi feltöltése rendkívüli üzemmódban volt csak megoldható. A vízigények a szokásos március közepi időpont helyett később jelentkeztek, amikor a Tisza folyamatosan áradt és a Kiskörei tározó mentén 04. 06-tól III. fokú árvízvédelmi készültség elrendelésére került sor.

Az árvízvédelmi előírások alapján a Nagykunsági- és a Jászsági-főcsatorna beeresztő műtárgyak lezárása megtörtént. Ezzel a főcsatornák vízpótlása megszűnt, a vízszint rohamosan csökkent, a halastavak gravitációs vízellátása ellehetetlenült. Az az egyre gyakrabban előforduló furcsa helyzet állt elő, hogy míg a Tisza mentén káros víztöbblettel küszködtek a védekezők, sőt árvízi veszélyhelyzet

Belvízzel körülrzárt tanya 2006. március 9-én

A bejárás során szemrevételeztük a művek állapotát, amely döntően a pénzügyi keretektől függ. Megállapítottuk, hogy évről évre romlik az állapotuk. Gazosak, feliszapolódtak a csatornák. Beruházásra 2003. óta nem fordítottunk pénzt. A szakaszmérnökségek rendelkezésére álló fenntartási keretből csak a legszükségesebb beavatkozásokat tudják elvégezni.

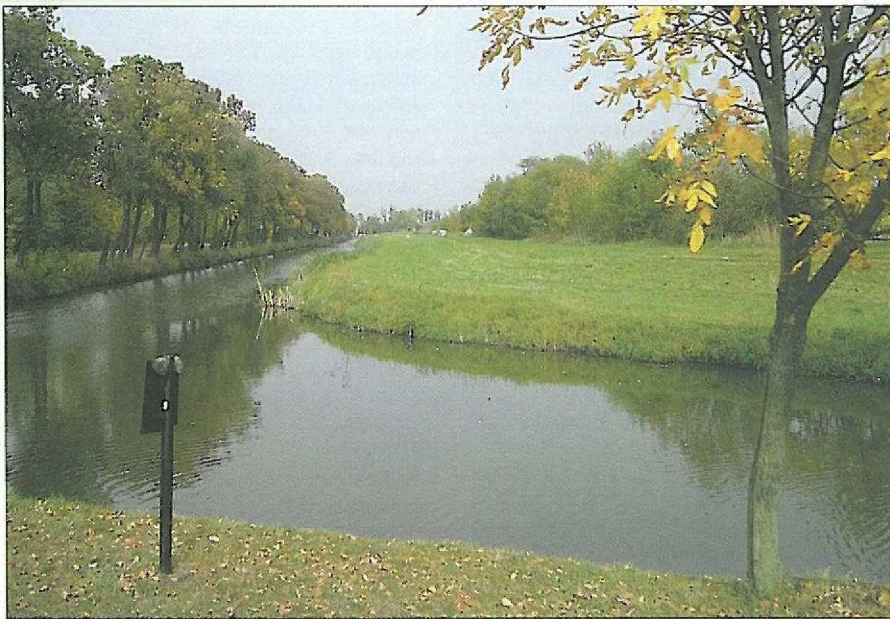
Az üzemeltető szervezetek az üzemeltetési szerződéseikben előírt fenntartási kötelezettségeiket elvégezték. A munkák egyeztetése és ellenőrzése terén kiemelkedően tevékenykedett a Nagykunsági VGT Karcag, mely szervezet fenntartási keretén túl jelentős összegeket költ az átadott művek műszaki állapotának megőrzésére.

A vízszolgáltatás várható bevételei kissé meghaladják az előző évit, a 41 millió Ft-tal szemben a várható 44 millió Ft. A rövidebb idény ellenére is elért bevétel növekedés a vízszolgáltatási díj jó konstrukciójának köszönhető.

A vízrendezési és a vízszétosztásban résztvevő kizárólagos kettősműködésű csatornák és szivárgók felülvizsgálatát szeptember 28. és november 16. között végeztük el. A 10.03-

Szivattyúszerelés a Közös-főcsatornán a tavaszi belvízvédekezés során

A Kakat-főcsatorna a Mirhói szivattyútelepenél

as Jászberényi és a 10.08-as Karcagi belvízvédelmi szakaszon az árvizes művek felülvizsgálatával egyidőben tartottuk meg a bejárást. A felülvizsgálatnál a korábbi évek gyakorlatának megfelelően találkoztunk a szakaszmérnökség dolgozóival. Áttekintettük a jelentésüket, amelyet szóban kiegészítettek és válaszoltak a Bizottság vezetője és tagjainak kérdéseire. Egyes kerületekben a megbeszélésen részt vettek a csatornaőr kollégák is és beszámoltak éves tevékenységükről (10.02., 10.04., 10.05., 10.06., 10.07. belvízvédelmi szakaszokon).

A felülvizsgálatnál továbbra is súlyponti kérdésként kezeltük a gát- és csatornaőrök felkészültségét. Ellenőriztük az általuk vezetett őri naplót és megállapítottuk, hogy döntő többségükben a naplóvezetés megfelel az előírásoknak, minden lényeges munkavégzéssel kapcsolatos feladatokat, intézkedéseket, a területen történt eseményeket szakszerűen rögzítenek. Természetesen ezen a munkán is van még ja-

vítani való, akinél ilyen hiányosságot tapasztaltunk, ott ezt elmondtuk az illetékes őrnek.

A Bizottság egyeztetett útvonalterv alapján – kihasználva a bejárás egész ideje alatt meglévő nagyon kellemes időt – járta be a területeket, megtekintette a beruházási, a preventív, a védekezési és a fenntartási keretektől végzett, illetve végzendő munkákat. Ahol az örökkel előzetesen nem találkoztunk, ott velük az örtelepeken, illetve a csatorna őrzéskorokban váltottunk szót a művek állapotáról, illetve felkészültségükről. Azt ellenőriztük, hogy a belvízvédelmi művek többsége mértékadó nem elérő vagy azt nem meghaladó helyzetben biztosítja a belvizek befogadását és elvezetését.

Ha visszatekintünk az elmúlt évekre, azt állapíthatjuk meg, hogy a rekonstrukciós pénzek jelentősen lecsökkentek: 2005-ben 40 millió, 2006-ban 38 millió Ft-ot tudtunk ilyen célokra fordítani. A fenntartásra fordítható összeg kiegészítve a preventív védekezésre le-

osztott kerettel az előző évhez hasonló feladatmennyiség elvégzését tette lehetővé.

Gyökerzés kotrát végeztünk 111,6 km hosszon, kaszálás gaztalanítást 422 km-en, vegyszerezést pedig 129,6 km-en. Ezek a hosszak a teljes 1122 km csatornahossznak csak a felét teszik ki. Tehát egy védekezés alatt még bőven lesz tennivalónk a vízvezető képesség biztosítása érdekében.

A vízkormányzó és szabályozó műtárgyak döntő többsége megfelelő, kezelhető állapotú, mindössze 10 db vár felújításra.

Nem sikerült előrelépni az áttereszek és a hidak tekintetében, különösen azoknál, ahol a műtárgyak önkormányzati földutak alatt vannak. A szakaszmérnökségek által küldött levelekre és fényképekre érdemi válasz nem érkezett. A művek állaga elhanyagolt, helyenként életveszélyes.

A szivattyútelepek üzemképesek. Az üzemképesség fenntartása érdekében védekezés alatt, illetve fenntartási keretből javításokat végeztünk a Köröséri, a Malomzugi, a Reketytyési, a Sajfoki, a Dobai, a Milléri, a Zsilai, a Mirhói, a Sebeséri, a Harangzugi, az Álomzugi, a Kétpói és a Kuncsorba III. és IV-es telepeken. Fázisjavító berendezés beépítésére került sor 4 db telepen.

Az örtelepek infrastruktúrájának javítására a szakaszmérnökségek mindenütt odafigyelnek. Különösen rossz állapotúak a szertárak és melléképületek. Ez évben néhány örháznál sikerült a fűtés korszerűsítését és a külső hőszigetelést megoldanunk.

A belvíztározók és a holtágak állapota hosszú idő óta változatlan. A holtágak vízszintje több helyen magasabb, mint az üzemelési engedélyben előírt. Az Igazgatóság figyelemfelhívó levelet küldött az érintetteknek és kérte a belvíztározási funkcióhoz igazodó felkészülést. A felülvizsgálaton tapasztaltak végrehajtása érdekében elkészült intézkedési tervben foglaltak pontos végrehajtását az év hátralévő részében és 2007-ben el kell végezni.

*Jóna Zoltán,
Virágné Kóházi-Kiss Edit*

Belvíztározás vagy horgászat?

A Mezőtúr-Halászteleki öblözet belvíztározója – a Halásztelek-Túrtó-Harcásai holtágrendszer – a Mezőtúri Önkormányzat kezelésében van, melyet 2005-ben halászati hasznosításra 10 évre kiadott a Mezőtúri Horgász Egyesületnek. Az egyesület a lehetőségtől felbuzdulva nagy mértékű halasításba kezdett, de 2005. decemberében, mikor a leürítést megkezdték, szembesült azzal a ténnyel, hogy a holtág rendszer elsősorban belvíztározó, és csak járulékos hasznosítás a halászati tevékenység. A horgász egyesület vezetői a lehető legtöbb fórumot megjárták, hogy bizonyítsák, a horgásztársadalom érdeke fontosabb, mint a térség belvíz biztonsága. Volt megbeszélés a mezőtúri polgármesternél is, ahol a felek álláspontja semmit sem közeledett. Az FM hivatal, a Mezőtúri-Tiszazugi VGT, a KÖTI-KÖVIZIG Mezőtúri Szakaszmerőnöksége és a Polgármesteri Hivatal kompromisszumként megállapodtak a téli vízszint mértékében, de az egyesület tiltakozott és tömeges halpusztulás képét festette fel. 2-3 hét múlva jöttek is a hí-

A Halászteleki szivattyútelep

rek. Megkezdődött a halpusztulás! Helyszíni bejárásaink azonban ezt nem igazolták.

Elmúlt a tél, a holtág rendszer élte nyugodt békés életét, a halasítások folytatódtek. Ez év novemberében a 2005. évi események megismétlődtek. 2006. november 13-án a KÖTI-KTVF hívott össze egyeztető tárgyalást az ügyben. Az álláspontok eleinte semmit sem közeledtek. Az FM Hivatal és a VGT ragaszkodott a vízjogi engedélyben előírt téli vízszinthez. Kiszámolták, hogy több mint 10 millió Ft-ot meghaladó szivattyúzási költség merül fel a kért vízszintnél. Az egyesület a magasabb vízállás miatt jelentkező többletköltségeket nem ismerte el és továbbra sem vállalta annak kifizetését. Közel két óráig tartó vita után végül a felek elfogadták a KÖTI-KÖVIZIG kompromisszumos javaslatát, miszerint a holtág rendszer a 2005. évi téli vízszintre lesz leürítve, de ha a belvízhelyzet szükségessé teszi, akkor a vízjogi engedélyben előírt minimális vízszintet állítjuk elő.

Jól eső érzéssel álltunk fel az asztaltól, hogy ajánlatunkat elfogadták. Teljessé elégedettségünket azonban a horgászegyesület írásos nyilatkozata tette. Az előzőleg abszurd és hozzá nem értésenként titulált ötletünket, hogy halágyak készítésével kell megóvni a halállományt, elfogadták. Írásos nyilatkozatot tettek, hogy ezeket 2008-ig elkészítik. Azt is sikerként könyveljük el, hogy ráébresztettük az egyesület vezetőit arra, hogy nem csak joguk, hanem kötelezettségük is van. Kötelezettségüket pedig csak öngondoskodással tudják megoldani.

Kovács Ferenc

TALLÓZÓ

Elkészült a gátmegerősítés

Védekezés: Jelentős összeget fordítanak fejlesztésekre

Kunszentmártonba és Szelevényre látogatott tegnap dr. Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszter, ahol megtekintette a tavaszi rendkívüli árvíz utáni helyreállításokat. – Nehéz, de sikeres időszakon vagyunk túl – mondta a miniszter Szelevényen. – Sikeres volt a védekezés, majd nagy erővel megkezdődött az érintett töltések újjáépítése. A töltéseken folyó munkák a Körösök és a Tisza mentén mintegy 11,2 milliárd forintba kerültek. Varga László, a KÖTI-KÖVIZIG igazgatója elmondta, a gátszakaszok megerősítése és újjáépítése mindenhol időre és jó minőségben elkészült. Persányi miniszter ünnepi beszédében hangsúlyozta, hogy az Új Magyarország fejlesztési terv során jelentős összeget fordít a kormány árvízvédelemre, fejlesztésre. A tervben szerepel, hogy az elkövetkező hét évben évente annyi pénz jut majd árvízvédelemre, amennyit eddig kormányzati ciklusonként költöttek. A miniszter leleplezte az árvízi emlékkövet is. Ezen megjelölt szint jelzi azt a vízmagasságot, ami akkor lett volna, ha a Körös kélip a medréből, és elárasztja a falut.

Búza Edina

(Új Néplap-2006. november 29.)

Szakmai kirándulás a Körös-zugban

Amíg nem estem ilyen csávába, addig élt bennem a remény, hogy ezt a kirándulást megúszom újságírás nélkül, de az október 16-i tanulmányút hírének elterjedésével végleg kelepcebe kerültem. Ha már így esett, röviden beszámolok az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztály körös-zugi kirándulásáról.

Szakmai ismeretekre éhes, lelkes kis kollektívánk elhatározta, hogy tanulmányútra indul és megtekintti a főleg 2006. évi árvízvédekezés során elhíresült beavatkozási (helyreállítási) helyszíneket és közben meghallgatja a helyismerettel rendelkező kollégák előadásait.

Október 16. napjának hideg reggelén az engedélyezett program szerint gépjárművekkel elindultunk a „tiszavárkonyi magaspárt helyreállítás”-hoz, ahová Tóth Zoltán kalauzolt el minket. Ezután a „vezsenyi lefolyási sáv” felé vettük az irányt, amelynek kialakításáról Ivaskó Lajos és Magyar Csaba tartott előadást. Az „istvánházi töltésépítés”, a „szelevényi helyreállítások”, az „árvízi emlékmű” megtekintését Horváth Lajos kommentálta. A „bivalytói töltésáthelyezés” és a „LIFE terület” bejárását Ficzer András vezette. A „tanösvény” bejárásakor „Matyibácsi” vendégei voltunk. (Az említett helyszínek és elhangzott előadások anyagát a Közép-Tisza előző számai tartalmazzák.)

A nap végén (és közben) jól esett a finom pálinka, sör, bor, üdítő, de a forró babgulyás sem volt utolsó, amelyet egy holt-Tisza-parti vendégházban fogyasztottunk el. A jól megérde-

melt estebédet követően ping-pong és egyéb bajnokság kezdődött. A végeredményről nem meglepő módon eltérő emlékeink vannak.

Halápi Péter

Az ÁFO munkatársai a vezsenyi komplejárónál

A KÖZPONT HÍREI

1. A KÖTI-KÖVIZIG Vízügyi és Mezőgazdasági Vízügyi Osztályának vezetője, Barcs Sándorné 2007. január 1-től nyugdíjba vonul. Helyét a Szolnoki Szakasztechnikus vezető-helyettese, Horváth Béla foglalja el, akit pedig a Kiskörei Szakasztechnikus vezető-helyettese, Németh Miklós fog követni a pozíciójában. Az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztályon Csibrán Zoltán osztályvezető-helyettesi címet kapott. Az új pozíciókba kerülőknek sok sikert, míg az osztályvezető asszonynak boldog és nyugodt nyugdíjas éveket kívánunk.
2. A Közép-Tisza újság szerkesztősége november 17-én megbeszélést és tapasztalatcserét rendezett az újság szerkesztésében részt vevő kollégák számára. A rendezvényen részt vett az újság tördelő-szerkesz-

tője, Pozsa József is, aki beszámolt az általa végzett munka mikéntjéről is. Reméljük, hogy az értekezleten elhangzottak még magasabb színvonalon megjelenő újságban köszönnek vissza.

3. Dr. Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszter 2006. november 28-án megtekintette a 2006. évi rendkívüli árvíz utáni helyreállítási munkákat, illetve ünnepi beszédet mondott Szelevényben, az árvízvédekezés emlékére állított emlékkő avatáson, melyet követően sajtótájékoztatót válaszolt a megjelent újságírók kérdéseire.
4. Az őszi felülvizsgálatokat követően november 22-én került sor a hagyományos, ún. kiértékelő értekezletre, ahol a beutazások tapasztalatainak elemzésén túl sor került az igazgatóság jövőjét is érintő változások ismertetésére.

5. A „Helyet a folyóknak” (Room for the Rivers) program keretében Hollandiába látogató magyar delegációnak Varga László igazgató úr is tagja volt. A három napos tanulmányúton (november 29. és december 1. között) a szakmai előadásokon túl lehetőség nyílt töltés-erősítési munkálatok megtekintésére is.
6. Az MHT Szolnoki Területi Szervezete november 29-én tartotta tisztújító taggyűlését. Váriné Szöllősi Irén a szervezet titkára beszámolt a 2002. és 2006. közötti ciklusról. Az új vezetőség: Lovas Attila – elnök, Hajdu Gábor és Kaposvári Kázmér – társelnökök, Váriné Szöllősi Irén – titkár és dr. Nagy Sándor – vezetőségi tag. A dr. Nagy István által tartott Tisza vízgyűjtő fenntartható ármentesítési és kockázat kezelő program című előadás élénk érdeklődést váltott ki. A hallgatóság részéről több hozzászólás, javaslat és észrevétel hangzott el, melyre az előadó azonnal válaszolt.

Vona Titusz

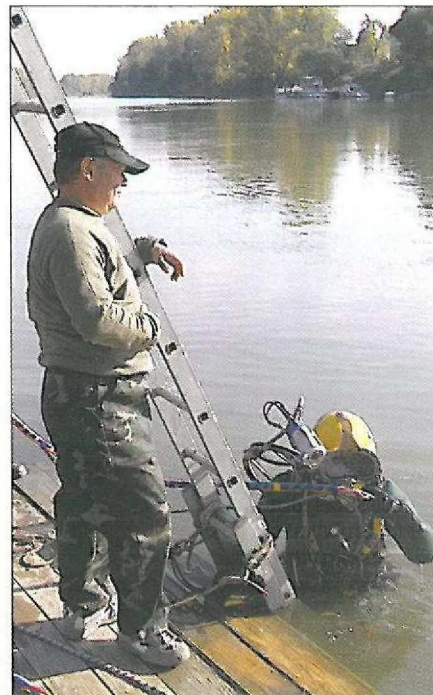

PILLANATKÉPEK A SZOLNOKI SZAKASZMÉRNÖKSÉG ÉLETÉBŐL

1. A Szolnoki Szakasztechnikus működési területén az ár- és belvízvédelmi szakaszok őszi felülvizsgálata megtörtént.
2. A milléri torkolati zsilip helyreállítási munkái befejeződtek. A zsilip működése beváltotta a hozzá fűzött reményeket.
3. Szakasztechnikusunk működési területén – összesen 10,6 km hosszúságban – befejeződtek az árvízi helyreállítási munkálatok.
4. A Tisza folyó igazgatóságunk kezelésébe tartozó szakaszán a 295 db parti hajózási jel környezetének takarítását, láthatóságának biztosítását elvégeztük. A partbeszakadások következtében eltűnt, illetve megrongálódott táblákat pótoltuk, illetve kicseréltük. A Tisza tavi tározón néhány hajózási jelet át-helyeztünk a töltésről a parti övzatonra.
5. A Tiszán megtörtént a mederbe csúszott hajózási akadályt képező fák eltávolítása.

A Jégvirág VII-es a szárazdokkban

A török kori híd feltárása

Árvízi helyreállítási munkák

6. Az 1500-as években épült híd feltárásának munkálatainál szakasztechnikusunk szakfelügyeletet biztosított, valamint a kataránál segítette a feltárást végzők munkáját.
7. A Jégvirág VII-es jégtörő hajó felújítási munkálatai befejeződtek.
8. Szakasztechnikusunkon jelenleg is tart a 2 évente esedékes leltározás.
9. A vízrajzi ISO minőségirányítási rendszer ellenőrzése november 21-én megtörtént.
10. A Szolnoki Szakasztechnikus 2 éves beszámolója elfogadásra került, valamint meghatározásra kerültek a következő 2 év legfontosabb feladatai.
11. A szakasztechnikus dolgozói gőzerővel készülnek a december 12-én tartandó évzáró rendezvényre.

Gaál Viktor

KISKÖREI MOZAIK

1. Elkészült a Tiszaderzsi csónakkikötő és a Tiszafüred Albatrosz kikötő közötti töltés szakaszon (13 713 m) az aszfaltozott kerékpárút. Ezáltal a Kiskörei tározó bal parti töltés koronán Kiskörétől Tiszafüredig burkolt úton lehet közlekedni.
2. Október hónapban megtörtént a 10.04 és a 10.07 árvízvédelmi, valamint a 10.04 és a 10.06 belvízvédelmi szakaszok őszi felülvizsgálatai, továbbá a folyami és a vízrajzi bejárás is. A kellemes őszi idő az ellenőrző bizottságot is jó kedvre derítette, így a szakaszmérnökség munkája jó minősítést kapott. Köszönjük.
3. Október-november hónapban lezajlottak az ár- és belvízvédelmi műtárgyak felülvizsgálatai, melyekről az írásos jelentések elkészültek, azok eredményeit az illetékes osztályok részére megküldtük.
4. A Kiskörei-tározó téli vízszintre történő csökkentése október 24-én megkezdődött és november 13-án elérte a tervezett téli vízszintet (560 cm), mely 170 cm-el alacsonyabb a nyári szintnél. A 3 évenkénti alacsonyabb vízszintnél a tározó mentén szükséges karbantartási és fenntartási munkákat végzik el a bérlők, vállalkozók. A magasabb (610 cm) tározói vízszintre történő emelésre várhatóan december közepén kerül sor.
5. November közepén befejeződött a Jászsági- és a Nagykunsági-főcsatornákon a vízszolgáltatás, ezt követően pedig megkezdődött a csatornák téli vízszintre történő leürítése, mely a Jászságinál 85,80 mBf. (1,5 m-el alacsonyabb a nyári üzemvízszintnél), a Nagykunsági I. bögében 85,00 mBf. (2,2 m-el alacsonyabb a nyári üzemvízszintnél).
6. A Sajfoki szivattyútelepen - a megromlás és eltulajdonítást követően - megtörtént a telep villamos rendszerének helyreállítása, melyet a sikeres próbatüzem és a műszaki átadás-átvétel követett.
7. November 25-én befejeződött a kiskörei hajózsilip 2006. évi rekonstrukciója. A munkavégzés két ütemben zajlott. Az első ütemben (augusztus 14. és szeptember 2. között) megtörtént az acélszerkezetek korrózióvédelme (támkapuk, töltő-ürítő csatornák, halzsilip, korlátok, lefedőelemek) és a dilatációs hézagok felújítása (zsilipkamra, töltő-ürítő csatorna). A második ütemben (november 6. és 25. között) az acélszerkezetek tömítő gumijainak és a támkapuk felső kihorgonyzó szerkezeteinek tartórugó cseréjét végezték el. A hajózsilipet november 25-én, a tervszerinti időpontban üzemelésre áadtuk.
8. A szakaszmérnökségen a kétévente előírt leltározást november hónap folyamán - az előre elkészített leltári ütemterv szerint - folyamatosan végeztük, eddigi tapasztalataink szerint nagyobb hiányosság nem merült fel.
9. Az árvízi károk helyreállítási munkái befejeződtek, melyek a következők voltak: Fegyvernek alsórét - 650 m szivárgó épí-

Hajózsilip víztelenítés után - munkaterület előkészítés

tés, Pusztataskony és Tiszaroff - védmű véglegesítés, tározó jobb és bal partján a hullámverés okozta károk, valamint a megrongálódott szabályzó műtárgyak és duzzasztómű helyreállítása.

10. A VTT keretében a Tiszabő és Tiszaroff közötti szakaszon a meglévő árvízvédelmi töltésfejlesztés vízoldali része elkészült, le-

zárófog, 1:3 rézsű és MÁSZ + 1 m töltés-magasság került kialakításra. A mentett oldali padkás rézsű előírás szerinti kialakítása 2007. évi feladat.

Tiszaroffi tározó építését a Hídépítő-Alternatív Konzorcium ez évben megkezdte. Az átadott munkaterületen a kedvező időjárásnak köszönhetően a kivitelezés november 15. után is folytatódik.

11. November 2-án a Kiskörei Szakaszmérnökség és a Tiszalöki Vízlépcső karbantartási csoportja közötti, már hagyományosnak tekinthető üzemlátogatás keretében, a Szakaszmérnökségünk Csapata Tiszalökre utazott, és megtekintette az ott folyó hajózsilip revíziós munkákat. A látogatás során tájékoztatást kaptunk a meghibásodásokról, javítási folyamatokról és technológiákról. Alkalom nyílt arra, hogy a beszélgetések folyamán összehasonlítsuk a két hajózsilip üzemvitelét, javítására és karbantartására jellemző feladatait, illetve munkavégzéseit. Tájékoztatást kaptunk az előkészületi munkákról, ideiglenes elzárásról, víztelenítésről. A helyszínen láthattuk a meghibásodott kapuszárnyak megerősítésének munkafolyamatát. Az üzemlátogatást követően útközben Tiszadobon felkerestük a Tisza szabályozás három nagy alakjának: gróf Széchenyi Istvánnak, gróf Andrássy Gyulának és Vásárhelyi Pálnak az emlékművét, ahol tekintettel a Halottak Napjára, a csoport tagjai mécses gyújtásával tisztelegtek.

12. A Kiskörei lakótelepen található egykori munkásszálló épületét az igazgatóság a Kiskörei Önkormányzat részére átadta. Az önkormányzat az épületben „Tisza” múzeumot kíván létesíteni, valamint az épület egyes részeit oktatási célra szeretné használni.

Morcsányi Margit

Tiszadobi emlékmű látogatás

MEZŐTÚRI HÍRCSOKOR

1. A Mezőtúri Szakaszmérnökség működési területéhez tartozó ár-és belvízvédelmi szakaszokon október-november hónap során megtörtént az ár-és belvízvédelmi művek őszi felülvizsgálata, négy árvízvédelmi és két belvízvédelmi szakaszon. Kettő olyan árvízvédelmi szakasz tartozik a szakaszmérnökséghez, amelyen sor került a tavaszi árvíz során megsérült töltésszakaszok helyreállítására.

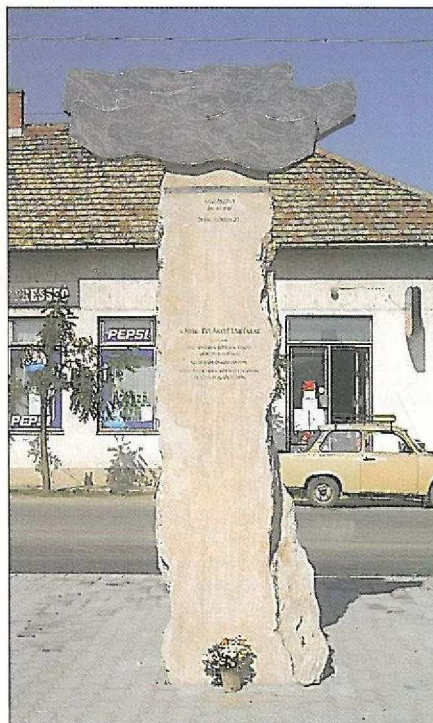

Műszaki átadás-átvétel - 10.08. szakasz

2. A 10.08. Kungyalu-Bánrévei szakaszon 2006. november 10-én tartották meg a helyreállított töltésszakasz műszaki átadás-átvételi eljárását, ahol jelen volt a FŐBER Kft. képviselőjében Vincze László úr, Vona Ferenc, mint műszaki ellenőr, Mesterszállás polgármestere Kiss Gábor úr, Ivaskó Lajos osztályvezető úr, Felkai István szakaszmérnök úr, Kovács Ferenc területi felügyelő úr. A fent említett szakaszon, a Hármaskörös jobb part 41+800 - 42+800 tkm között végezték el a helyreállítási munkákat.
3. A 10.05. Kunszentmárton - Nagyrévi szakasz területén 2006. november 14-én tartották meg az árvízvédelmi művek őszi felülvizsgálatát. A szakasz bejárása során igen nagy figyelmet szenteltek a helyreállított töltésszakaszokon végzett munkák megtekintésére.
4. A szakaszon 2006. november 7-én került sor a Hármaskörös jobb part 10+300-11+000 tkm között a „Szelevényi őrtjárásban” helyreállított és a Hármaskörös jobb part 11+830 - 13+950 tkm között elkészített új töltésszakaszok műszaki átadás-átvételére.
5. A Tisza bal part 23+000-25+150 tkm és a 6+000-7+100 tkm között elhelyezkedő helyreállított töltésszakaszok műszaki átadás-átvételének várható időpontja 2006. november 30.
6. A Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Védelmi Bizottság és Szelevény Község Önkormányzata a 2006. évi árvíz emlékére Szelevény belterületén emlékkövet állíttatott fel, melyet Gyurcsék Fe-

renc szobrászművész tervezett és készített el. Az emlékkő kemény mészkő anyagú, szakított, illetve vágott felületű mészkőhásáb, 250*70*50 cm, tetején faragott gránit hullám motívum található, három elemből, 50*150*50 cm méreteken. Alatta az árvíz szintet jelölő, azonos gránit anyagú, sülyesztett betétkő.

7. November 28-án az ATI-KÖVIZIG és a KÖTI-KÖVIZIG meghívására a Körös-zugba látogatott dr. Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszter, ahol a helyreállított töltésszakaszok megtekintésén kívül megtörtént a szelevényi emlékkő ünnepélyes átadása is.

Emlékmű Szelevényben

8. Szintén emlékkövek elhelyezésére került sor a „Csongrádi ponton-hídnál” és a „Csergettyői (szarvasi) kompnál”. Készítőjük Sütő Zoltán szobrászművész. A művek okkeres, fagyálló homokkőből készültek és az úttest és a mentett oldali töltés kereszteződésének szögfelezőjébe kerültek elhelyezésre.
9. Hegedűs József öcsödi gátőre 2006. október 31-én nyugdíjba vonult. József 1944. február 13-án született és 1971. november 15-én lépett a „vízügyi szolgálatába”. A gátőri feladatainak elvégzése mellett szakszervezeti tagként, a 10.08-as árvízvédelmi szakasz „bizalmijaként” is tevékenykedett. 35 eltöltött év után a szakaszmérnökség dolgozóinak nevében kívánunk erőt, egészséget és jó pihenést nyugdíjas éveinek eltöltéséhez. De a gátőrt pótolni kell... Ki végzi ezután el a feladatokat? A megüresedett őrtjárás új gátőre 2006. november 1-től Hegedűs Imre, aki 1982. március 30-án született. Középiskolai tanulmányait Mezőtú-

Emlékkő a szarvasi kompnál

ron, a Szegedi Kis István Református Gimnázium és Szakközépiskolában végezte, majd a mezőtúri főiskola gépészmérnöki karán folytatta, ahol jelenleg levelező tagozatos hallgató. Gátőri munkájának elvégzéséhez jó egészséget, kitartást és minden jót kívánunk.

10. A Mezőtúri Szakaszmérnökség raktárában a 2006. október 31. fordulónappal történő leltározást november 8-án megkezdjük. A készletek, tárgyi eszközök ellenőrzésének lezárása várhatóan az év végéig meg fog történni.

11. Csatári Szilvia, a szakaszmérnökség vizsgáldkódási ügyintézője 2006. szeptember 4-én egészséges kislányt hozott világra, így a közeljövőben anyai teendőit látja el. Feladatait november 1-től új munkatársunk, Kara Róbert látja el. Róbert 1981. június 10-én született. Középiskolai tanulmányait a szolnoki „vízügyiben” végezte, majd a Tessedik Sámuel Főiskola Környezetgazdálkodási Karán végzett 2005-ben. A Szakaszmérnökség dolgozóinak nevében munkájának elvégzéséhez jó egészséget, kitartást és sok sikert kívánunk!

Kara Róbert

12. A tavaszi időszak során a vízrajzi csoportnál bevezetett minőségirányítási rendszer tanúsítási auditját követően, november 21-én ismét ellenőrzést végeztek igazgatóságunknál. A Mezőtúri Szakaszmérnökség egyike volt az „ellenőrzött egységeknek”. A vizsgálat jórészt a beérkezett adatok számítógépes rendszeren keresztül történő feldolgozásának, továbbításának folyamatára, az észlelők, a területi felelős feladatkörére terjedt ki. Az ellenőrzés során az egység a minőségirányítási rendszer követelményeinek megfelelt.

Kruszlicz Krisztina

2006 - mezőtúri szemmel

A 2006. év kilátásai – szokás szerint – az előző éveknél kedvezőlenebbnek tűntek. Az év szigorú takarékosági intézkedésekkel kezdődött.

A Mezőtúri Szakaszmérnökség a feladattervben és intézkedési tervekben meghatározott feladatokat jó színvonalon teljesítette. Az őszi felülvizsgálatok alkalmával jelentősebb hiányosság nem fogalmazódott meg. A tartós ár- és belvízvédelmi készülség időszakában

tevékenységünket elismerés kísérte. A védekezésben résztvevők lelkiismeretesen és eredményesen dolgoztak. Közreműködöttünk az árvíz után elvégzendő azonnali helyreállítási munkák előkészítésében, figyelemmel kísértük a helyreállítási munkálatokat. A sérült töltésszakaszok helyreállítását követően nőtt a védbiztonság. Szakaszmérnökségünk védelmi szakaszain a védbiztonságot közvetlenül veszélyeztető hiányosság nincs. A belvízvédelmi művek befogadóképesek, a szivattyútelepek üzemképesek. A hidrometeorológiai

észlelési feladatok az ISO 9001:2000 Minőségirányítási Tanúsítás szerint történnek.

Az eredményesnek minősíthető teljesítmény a szakaszmérnökségi dolgozókon kívül az igazgatóság vezetősége odafigyelésének, valamint az egységekkel és osztályokkal való zavartalan együttműködésének köszönhető.

A várhatóan szigorodó feltételek mellett az igazgatóság valamennyi dolgozójának a 2006. évihez hasonló eredményes munkát, jó erőt és egészséget kívánunk a következő évre.

nsz.

KARCAGI VÍZCSEPPEK

Gaztalanítás a Tiszabői-főcsatorna torkolatában

10.07. belvízvédelmi szakasz:

- A szakasz létesítményeinek előre betervezett gaztalanítása megtörtént.
- A jövő évi belvízvédekezést segítő fenntartási munkák egy része már készen van (Karcagi V-1-6 belvízcsatorna, Tiszabői-főcsatorna), másik része (Villogó-fcs., Kakat-fcs. vízfolyási akadályainak eltávolítása, rézsűbecsúszás helyreállítása) folyamatban van.
- A Nagykunsági-főcsatorna szivárgóinak, valamint a XLII. csatorna összetört átterszeinek kibontását és cseréjét elvégeztük.

10.08. belvízvédelmi szakasz:

- Megkezdődött a Karcagi V-11 belvízcsatorna rézsűbecsúszásának helyreállítása, illetve vízfolyási akadályainak eltávolítása.

Vízhasznosítás:

- A területünkön gazdálkodó termelők időben befejezték a halastavak feltöltését.
- A rizstelepi és a halastavi lecsapoló vizek

LABORHÍREK
(FEHÉREN - FEKETÉN)

- Október első hetében megtörtént a Kiskörei-tározó 2006. évi, utolsó teljes körű mintavételezése. (Azóta már a téli vízszint beállítása is). A tavaszi feltöltésig a Tisza pusztataskonyi szelvényében vett napi mintafeldolgozás során nyert adatokból

A táncparkett örögei

kaphatnak képet az elfolyó víz minőségéről az érdeklődők.

- A Tisza három, a Zagyva egy szelvényében, (Pusztataskony, Szolnok, Tiszaug, Újszász) továbbra is részletes vizsgálatokkal kontrolláljuk a víz minőségét. A kétéhetente sorra kerülő vizsgálatok az állandó kontrollt biztosítják, rendkívüli helyzet esetén pedig a havária eseménynek megfelelő sürüsséggel és kiegészített komponensskörrel kísérjük végig a víz levonulását.

szivattyútelepi áttemelési költségét kiszámoltuk az illetékeseknek.

- A Nagykunsági-főcsatorna üritése megkezdődött.
- November végén befejeződik az NK-III-2. kotrása, és a csésszelvény kialakítása a 21+318 - 22+725 szelvények között.

Gépészeti csoport:

- A nyár folyamán a Telekhalmi szivattyútelepen elvégzett munka mintájára a Sebeséri és a Mirhói szivattyútelepre is beszerelésre kerül egy-egy fázisjavító berendezés.
- A Mirhói szivattyútelep egyik mozgógerebének cseréje is hamarosan meg fog történni.

A teljes szakaszmérnökséget érintő események:

- Elvégeztük az éves leltárt minden létesítményünkön, minden kollégánál. Sem hiány, sem többlet nem mutatkozott a folyamat során. Mindenki pontosan precízen felkészült.
- Mindkét területben (10.07., 10.08.), valamint a gépészeink által tartott banketten fergeteges volt a hangulat.

Harsányi Gábor

dencéknek. Azok a régi mélyületek, valaha volt útarokok, fokok, amelyek 10-15 évvel ezelőtt még jelentős mennyiségű halat teleltettek, mára jórészt feltöltődtek, kisimultak. A Sarudi és Poroszlói medence kisebb-nagyobb mélyületeiben csupán a második, harmad ívából származó keszegfélék ivadékait találtuk. Horgászoknak lehet érdekes és hasznos tapasztalat, hogy az öblítő csatornák tározótérhez közeli szakaszán a ragadozó halak közül a csuka, a középsőn a balin, míg a Tiszához közeli részeken a süllő szinte egyeduralkodóan fordult elő. A

ponty, a dévér és a harcsa már lehúzódtak a mélyebb vizekre.

• A halakkal kapcsolatos a labor egyik legjelentősebb külső vállalkozói tevékenysége is: közel-távol az egyetlen halteszt végzésére akkreditált laboratórium vagyunk. Ennek, illetve a jogszabályi előírások változásainak következtében a 2006-os esztendőben jelentősen megnőtt a halteszt-vizsgálatok végzésének igénye. Az év zárására közel száz ilyen vizsgálaton leszünk túl. A teszttalatok fenntartása, valószínű pusztulása miatt az egyik legtöbb munkával járó

és legköltségesebb, de egyben a legtöbb hasznot hozó vizsgálatról van szó.

• Korábbi lapszámokban már megemlítettük, hogy a laborépület elérte a legszebb kort, a húsz évet. Ennek ellenére némi „ránccelvarásra” kell sort kerítenünk. Jelenleg az emeleti részen történik burkolatsere, amolyan „wellness”-hétvégeken: péntek, szombat, vasárnap önkéntes alapon – némi ráhatásra – a laboros dolgozók felügyelete mellett cserélik az emeleti folyosó megkopott, fellazult régi burkolatát új metlachit borításra.

Kovács Pál

LABORHÍREK (SZÍNESEN)

Visegrádi laborkirándulás

Az év háromnegyedének elteltével úgy döntöttünk, hogy az állandó, monoton munkavégzés lassan megtöri a labordolgozók erkölcsi-morális tartását, ezért lazítani szükséges!! A rendelkezésünkre álló szociális keret felhasználásánál egyhangúlag elvetettük a Mexikó-Acapulco, a Maldív-szigetek, valamint az Ausztrália-Új-Zéland úti célokat, bár őszintén meg kell vallanunk, hogy ezekre is három!! szavazat érkezett... Viszont egy visegrádi kirándulás teljes támogatottságot kapott a dolgozók részéről, így vita nélkül fogadtuk el a szeptember 22., péntek reggel 7 órai indulást.

Már a legkorábban érkező kollégákat is tárt mikrobuszajtókkal várta László Józsi, aki erre a napra azt az övön aluli csapást kapta a sorsától – és feletteseitől –, hogy a mi gépkocsivevőnk legyen. (Ezúton is köszönjük önzetlen, megértő és jó hangulatú közreműködését).

Indulás előtt még egy utolsó létszámlellenőrzés, és mint a mellékelt fotón látszik, szigorúan csak a lányaink számára szellemi-testilelki vigaszt és biztatást nyújtó forró „tea” elfogyasztása után mindenki bevacokolta magát a mikrobusz általa kiválasztott zugába. Ezek után nekivágtunk a végtelen hosszú útnak. A tervek szerint minden 50 km megtétele után a sofőrt köszöntő, egyszerű kis házi ünnep-

séget kívántunk tartani, de az első 50 kilométer olyan hosszú volt, hogy 70-nek tűnt, ezért 75-nél csapoltuk a következő Bacardit, ami egészen 80-ig kitartott, majd 100 tájéknál (általólag) már minden üvegszerű tárolóedény tartalma vizitelésre került. 110 és 130 között a budapesti panorámában gyönyörködtünk, de közben a biológiai szükségletek miatt néhány megállás is szükségszerűvé vált, (113; 117; 127 km-ek) amiről tényszerű feljegyzés csak titokban készült. (Na erre varrjon gombot egy matematikus!) Ráadásul nagyon gyakran feltűnt az út mentén a „VISEGRÁDI NYÁRI BOB-PÁLYA – MÉG: X; Y; Z km, amelyeket mi, fiúk még természetesen külön is, következetesen megünnepeltünk. Ugyanis a tervek szerint az első visegrádi programpont a bób-pálya lerohanása, birtokbavétele volt. Nos, nyugodt szívvel jelenthetem, hogy az érkezés után mindenkit kiszorítottunk el- és lefoglalva a teljes pályát. A laboros társaság olyan önfelédelt módon élvezte a játékot, hogy a jobb indulatú pályasegédék az óvó-néniket, a rosszabb hozzáállásúak az ápolókat keresték. Miután annyi pénzt elcsúszkáltunk, amiből szűkösen kijött volna a Maldív-Mexikói-Ausztráliai út, haditervet készítettünk a Visegrádi vár elfoglalására.

Aki ismeri a laborosokat, nem csodálkozhat rajta, hogy a kifizetett feladatot egyetlen rohaimmal teljesítettük, a várkapuban csupán egy gyors emlékfotó erejéig megállva...

Az igazi próbatétel – mint a mesében – csak a kapun belül várt ránk: némi pénzmag ellenében ugyanis a vállalkozó szellemű turisták

Akadnak akik hagyományos bobbal száguldoztak...

... és volt, aki a legkorszerűbb, mágnespárnákon suhanó járművel teljesítette a pályát

nyilazhattak, csatabárdot hajjálhattak és egy nyugdíjas Pegazuson lovagolhattak. Ez mindaddig igaz volt, amíg Mi nem nyilaztunk, meg baltahajjáltunk. Innentől kezdve (miután a három helyszín túl közel volt egymáshoz) a lovagoltatást bizonytalan időre felfüggesztették, viszont a falu Hatósági Hűsboltjában nagy mennyiségben, rendkívül olcsó virslit kezdtek árusítani.

Edunak vízszintesen, nyílegyenesen, mereven, de jól állt

Létszámlellenőrzés

A gyakorlatilag tehetetlen állatorvos távozása után (két láb és egy fej hiányában nem sok esély maradhat a jószág életben-maradására), megkezdtük a vár tényleges elfoglalását. A kazamatáktól a fellegvár tornyának csúcsáig minden megmászható, legyűrhető, becserkészhető, meghódítható helyet meglátogattunk, több állandó és időszakos kiállítást is romba döntve. Levezetéképpen felvontuk a 14 méter magas zászló-árbocra a Labor-lobogót.

Edunak függőlegesen is mereven, de szintén jól állt, miközben kítűzte a laborzászlót

A várból való csendes kivonulás során Teuszárné, meg Eduárd kisebbfajta oktatási katasztrófát okozott 3 általános és 2 középiskolai csoport felkiválásában. Mint a mellékelt kép tanúsítja, Edu a zászlókitűzést követően nem fáradt el annyira, hogy a kiállított huszita-szekerbe felmászó Mariannak el ne szavalja Shakespeare „Rómeó és Júlia” nagyjelenetét. Ezután egy laza kört (a Ben Hur híres kocsi-versenyét megidézően) vágatva a helyenként 23-35%-os lejtőn, a kiállítási tárgyat finoman visszahelyezte múzeumi parkolóhelyére. (A fotó ezt a fennkölt pillanatot örökítette meg).

Az említett iskolai osztályok e rendkívüli teljesítményt szerették volna reprodukálni. A rendőrség kirendelt különleges egységei, az őrző-védő Kít. helyi zord felvigyázói, valamint az osztályfőnökök meggyőzték az ifjúságot ar-

Könnyed sétakocsikázás laboros módra...

ról, hogy ezek a személyek nem követendő példák, hanem a társadalom szellemileg súlyosan sérült tagjai, akik sokkal inkább elzárando, mint követendő egyedek. Ezért aztán inentől megpróbáltunk elvegyülni a szürke látogatók között, ami szerencsére sikerült.

Időnk azonban nem sok maradt, mivel a vár tövében a Duna-parton kialakított Reneszansz étteremben 13 órakor halaszthatatlan

Tapasztalt hegymászónk túrabakancsot ölt

fellépésünk volt, a megrendelt XV. századi ebéd elfogyasztása. A több száz méteres szintkülönbség leküzdéséhez a tapasztaltabb természetjáróink a hegyes sarkú körömcipőjüket laposabb sarkú túrapapucsra váltották.

Az útbá ejtett Salamon-tornya megtekintésekor a fiúk felháborodottan konstátálták, hogy ilyen biztos őrhelyen valaha bukott királyokat őriztek kellő alapossággal ahelyett, hogy létrehozták volna a kalocsai női börtön és feleségtároló elődjét, amire szerintünk már akkor is nagyobb szükség lett volna.

A királyi lakoma

Néhány perces késéssel elfoglaltuk helyünket az étterem királyi asztalánál. Aki akart az nemesi, vagy éppen királyi jelmezbe öltözhetett, de egy-egy korona mindenkinek kijárt az asztalánál. A külsőségeken kívül a menü is királyi volt: hízott liba címeres mája, kövér kúfi combja, mérges pulyka mellyehúsa, tejes malac bordahúsa, sajtos sült pityókával.

Ma már bevallhatjuk: mikrobuszunk a megengedett tengelyterhelést jelentősen meghaladva gördült Szentendrét. A történelmi emlékekben gazdag sétálóutcán, a csodálatos Duna-parton kvaterkázva élveztük a vénaszszonyok nyarának finom melegét, simogató szellőit.

Tetszik - nem tetszik alapon ültünk vissza helyeinkre és feltöltődve, vidáman érkezünk haza Szolnokra.

Kovács Pál

Szülinap laboros módra

A szolnoki labordolgozók 2006. november 6-án délután beszívárogtak a laborvezető szobájába. Ő még nem sejtette, amit mi már tudtunk, hogy „elszállt felette az idő vasfoga”, magyarul ezen a napon Bancsi Pista betöltötte a 60. életévét. (Bár lehet, hogy tudta, de valahogy nem dicsekedett vele). Az előkészületeket sikerült mindvégig titokban tartani, így tényleg meglepődött, amikor kész tényként közöltük vele, hogy itten-mostan állománygyűlést tartunk. A felsorakozott alkalmi kórus tökéletes diszharmonióban adta elő a „Boldog születésnapot” angol nyelvű változatát, aminek következtében a liget közművelőútjában szép számmal előforduló vándorpatkányok nevékhöz híven csomagoltak, vándorbotot ragadtak, és nagy tömegben távoztak. Így aztán nem is láthatták azt a csodálatos tortát, aminek immáron csak fényképét, ill. leírását tárthatjuk a kollégák elé: képzeljék el egy asztalnyi, réteges, csokis-tejszínes-krémes-diós-mandulás-mogyorós-mézescukros-habos, kívánatos Kiskörei tározót a

legalaposabb és igazán valóság-hű ábrázolásban. Pista éppen a tározó átadásának apropóján került a KÖTI-KÖVIZIG-hez és - a száználra minden fokát végigjárva - évtizedek óta osztályvezető-laborvezetőként aktív tagja

Méret- és izhelyes térkép

egyre fogyatkozó közösségünknek. A tározó-tortával azért sikerült még őt is meglepnünk, különösen miután kiderült, hogy a térkép

ugyanúgy ehető, fogyasztható, mint a torta egyéb alkatrészei.

A kórus elhaló hangjainak egy rémületes pezsgődurranás vetett véget, aminek következtében a labor megszentelt padlószőnyegére bőven jutott a köszöntő italból, viszont a poharakba gyakorlatilag már semmi sem. Az ünnepelt állóképességének tesztelése céljából a kezébe adtuk a köbméteres tortát, és a lehető leghosszabb expozíciójú, legváltozatosabb beállítástú össznépi fotóalbum létrehozásán mesterkedtünk.

Ezek után az ünnepelt immár remegő kezébe egy méretes kést adtunk és felszólítottuk a sütemény felkoncolására, szétosztására. Inentől kezdve egyéni kívánságoknak és emlékeknek megfelelően nem „töltődött”, hanem „elkopott” a tározó. Volt, aki az ehető térképéből a Duzzasztóműhöz, volt, aki a Szűkület-hez!! és akadt olyan is, aki a Róká(zá)shoz ragaszkodott. Meg kell vallanunk, hogy a tározó 127 km²-e még így, kicsinyített mértékben is kifogott rajtunk és a hét következő napjain gya-

Naná, hogy kinevetjük a 60-asokat!

korlatilag nem kellett az ebéd utáni desszert-ről gondoskodnunk.

A túlzott süteményfogyasztás azért okozott némi nehézséget, mert a délután hátralevő ré-

szét a Kassai Söröző nevű becsületsüllyesztőben töltöttük el, „további ünneplés” címszó alatt. A társaság heroikus küzdelemben legyőzött három diétás-baromfis és három marhás-májás-disznós (kevésbé diétás) Kassai-tálat, egy vödörnyi savanyúságot némi emésztést elősegítő alkoholos és non-alkoholos italok kíséretében. Az elmúlt évtizedek emlékképei, legemlékezetesebb sztorijainak elismertlése mellett természetesen nem maradtak el az ilyenkor szokásos népi bölcsességek felidézései sem: „Mindenkinek annyi idős, amennyinek érzi magát”, „Öreg ember, nem vén ember!”, „A bölcsesség a korral növekszik”, stb., stb... Ezen szentenciák kielemezése után a helyi pincérek a vállon való büfiztetést, a pocakmasszírozást, a stuccoltas legyezgetést, a bölcsőben való ringatást, a hangos mese-felolvasást csak rendkívül magas, külön anyagi szolgáltatás fejében vállalták volna.

Ezért duzzogva csomagoltunk és távoztunk, de ajkainkon már ott somolygott 2007. derűje: jövőre is lesz kerek évfordulós dolgozó a Laborban!

Kovács Pál

Jó, ha tudják „odafent”! fenntartás-ráfördítés nélkül eltűnik a tározó...

Hazánk első, állandó hídja a Tiszán

Miután a törökök az 1552-es hadjárat idején elfoglalták Szolnokot, 10 évvel később Güzel-dzse Rüsztlem budai pasa (1559-1563) hídát építtetett a Tiszán. Hazánk első állandó Tisza-hídjának építéséről 1562-ben a kortárs Verancsics Antal egri püspök Miksa cseh királynak május 29-én írt levelében az alábbiakban számol be: „A budai pasa Szolnoknál vala, és már belekezd vala hídát rakni az ő vára alatt, az ellenségnek közelében a Zagyva partján, és - ahogy mondják - nagyon kitartó munkálatokkal, olyan szélességgel, hogy két szekeret befogadjon, az negyedrészében már csaknem el is készült vala.”

Még szerencse, hogy Szolnokon élnek olyan emberek, akik nyitott szemmel járják a város utcáit, időt, fáradságot nem kímélve, munkájukkal jelentősen hozzájárulnak a történelem és kultúra átörökítéséhez. Az ilyen célok támogatására véleményem szerint Szolnokon nem sok ember mozdul meg, de azért vannak ilyenek, és ez a lényeg. Így történhetett meg, hogy Szolnokon a Tisza legrégebbi, középkori fahídjának régészeti kutatása 2003. augusztus 19-én elindult és a szűkös anyagi lehetőségek birtokában, lelkes összefogásban, azóta is folynak.

2003. augusztusában Szolnokon a Tisza megdöntötte az eddig mért legkisebb vízállást (-279 cm), így a Zagyva folyó torkolatában és a másik oldalon a mederből fagerendák csonkjai kerültek elő. Erre Lakatos László figyelt fel, aki azonnal értesítette Dr. Kertész Róbert régészt, aki azonnal munkához látott. Tekintettel arra a tényre, hogy a kutatásra alkalmas kis vízállás csak kis idő intervallumban áll elő, ezért a vizsgálatok megkezdése nagyon sürgető volt. Az ehhez szükséges anyagi és egyéb erőforrások megszerzése után kezdődhetett meg a kutatások szervezése. Szerencsére a támogatók gyors döntései és az azonnali mozgósítások révén lehetővé vált a munkák megkezdése. A cégünk is - jelentős támogatásával - elősegítette a kutatás sikerét.

A régészeti feltárás és vizsgálatok eredményeinek publikációi jelentős hazai és külföldi lapokban is megjelentek, a város középkori történelmének megismeréséhez jó adalékkul szolgáltak. A korabeli híd szerkezetének rekonstruálására meggyőző kísérletet tett Nagy

Dénes mérnök. További jelentős segítséget nyújtott Vermes Tamás mérnök is, akinek több évtizedes tapasztalata és a mai napig dokumentált szolnoki munkáiból nyert talajmechanikai adathalmaz lehetőséget adott a korabeli városi lakott település részek terepmodelljének elkészítésére. A mérnöki és a természettudományi ismeretek példaértékű, együttes alkalmazása jó szolgálatot tett. A kutató csoport munkáját jelentős elismerések koronázták. A dr. Kertész Róbert és társai által szerzett publikációkat olvasásra ajánlom, amelyekből a kö-

A folyóból kiemelt, közel 7 m hosszú, két részből álló, ún. toldott cölöp mintavételezése és dokumentálása (Fotó: Mészáros János)

vetkezőket tudhatjuk meg a híddal kapcsolatban: A híd gerendái kocsányos tölgyből készültek, többnyire függőlegesen, míg néhány ferdén a meder aljába volt süllyesztve. Sok esetben a stabilitás biztosítása miatt kettős cölöpözés is történt. Az oszlopok tölgyfából készültek, hengeresre voltak munkálva, átlagosan 20-25 cm átmérővel rendelkeztek. Az álló cölöpek hegyezett véggel, közel 7 m-esek voltak és kovácsoltvasból készült karimatoldással

készültek. Ebből következtetni lehet a korabeli árvizek szintjére is! A parti ásátás során előkerült cölöp kormeghatározása - dendrokronológiai vizsgálat alapján - igazolta a kutatók gyanúját. A Magyar Tudomány Akadémia Atomkutató Intézete megállapította ugyanis, hogy a hídhoz szükséges faanyagot feltehetően az építést megelőző télen vagy az 1562. év lezelején vághatták ki.

A vizsgálatok azonban igazolták azt is, hogy a lelőhelyen számolni kell a hódoltságot követő átkelőhelyek utáni maradványokkal is. A felszíni és vízfelszín alatti cölöpkoncentrációk feltárásával a kutatók rekonstruálták a korabeli hídát, melynek méretei: hossza 110 m, járószélessége 5,5-6 m, magassága 10-12 m, a cölöpjármok távolsága egymástól 12 m volt. A két hídfő között 9-10 db kétsoros cölöpjármorra volt szükség. Valószínű, hogy az első híd - csaknem derékszögben - az egykori vár délnyugati bástyájához vezetett.

A magyarországi török kori hídépítés történet eme egyik legjelentősebb alkotását egykorú ábrázolások is megörökítették. Ezek közül számos pontatlanság ellenére az egyik leginformatívabb Georgius Houfnaglius 1617-ben megjelent metszete. Ezen jól látható a Tisza és Zagyva folyók által védett négyszög alakú vár és az attól nyugatra, a mai belváros helyén elterülő hódoltság kori város, mely a vár és a Tisza felől volt erősítve. A Tiszán átvelő cölöphíd a Zagyva-torkollal szemben indult északi irányba, a vár délnyugati rondellájához és egy meredek derékszögű kanyarral nyugat felé fordult és így a Zagyván is átvezetett a városba.

A hídát magyar mesteremberek építették és főként a debreceni ácsokra nehezedett az a feladat, hogy a rendszeres évi adón kívül a vár mellett az átkelőhely javításáról, valamint a fenntartás anyagszükségletéről gondoskodjanak. Kecskeméttől Debrecenig több száz település tartozott adózni, fákát szállítani és ingyenmunkával hozzájárulni a karbantartáshoz. A Tisza jobb és bal partja között állandó összeköttetést biztosító cölöphídnak kezdetben a törökök fontos szerepet szántak a Tiszántúli hódoltságban, ugyanakkor idővel a gazdasági jelentősége is megnőtt.

Háfra Máttyás

K • Ö • R • K • É • R • D • É • S •

A következő kérdéseket tettük fel az egységvezetőknek: „Hogyan értékeli az egysége 2006-os évben nyújtott teljesítményét? Történt-e jelentős változás a tavalyi évhez képest?”

Barcs Sándorné (VMVO, osztályvezető):

A 2005. decemberében feltett körkérdésre adott válaszában azt kívántam, hogy kollégáim érezzék feladataik hasznosságát és fontosságát.

A VMVO szakmai kirándulása a Mátrában

gát. Úgy gondolom, hogy 2006. a fél éven át tartó védekezési időszakkal, a védekezés koordinációs feladataival – ideértve a jelentős és minden kezelői szinten biztosított prevenciók lehetőségeit – már önmagában is teljesítette ezt a kívánságot. Az eredményes védekezési munkákon túl a térinformatika egyre több helyen történő alkalmazásával növeltük munkánk színvonalát. Jelentős lépéseket tettünk a közérdek mértékét meghaladó igénybevételek költségeinek érvényesítése érdekében. Sajnos beruházási feladatot ez évben igen csekély mértékben végezhattünk, ugyanakkor létesítményjegyzékekkel, régiós projektekkel készülünk a 2007-2013. közötti időszak feladataira. Kiemelt eredménynek ítélem a kiegyensúlyozott és jó kapcsolati rendszerünket, melynek további fenntartására törekszünk.

Békési István (VGO, osztályvezető):

A 2006. év az osztály életében a kihívások éve volt. Az osztály dolgozói egy emberként vettek részt az igazgatóság árvízvédekezésében. A vízrajzi tevékenységre az ISO minősítés megtörtént. Az osztály látja el területünkön a hulladékgazdálkodási feladatok koordinációját. Egyedülálló az országban a VKJ nyilvántartása és kezelése. A Víz Keret-

Tanulmányúton a VGO

irányelvhez kapcsolódó feladatok a határidők miatt egyre több feladatot adnak osztályunknak, s a bevont társosztályok szakembereinek. Az Észak-alföldi ivóvízjavítás II. ütemének műszaki, gazdasági felügyeleti ellenőrzése új feladatot hozott a szakágon dolgozók számára. Az igazgatóságon a KÖVICE pályázatok felügyelete mellett feladatunk más pályázatok figyelése és nyilvántartása.

Dencs István (IGO, osztályvezető):

A tavaszi védekezés miatt megnövekedett és foglalkoztatott létszám ellenére a bérelszámolások, kifizetések időben megtörténtek. Az ingatlanainkat érintő változások, kisajátítások, a bérbeadások ránk háruló teendőit folyamatosan intézzük, bérlemények sorsát naprakészen figyelemmel kísérjük. A létszámunk csökkenése mellett feladat átcsoportosítással próbálunk eleget tenni mindennapi bővülő feladatainknak, így a humánpolitika területén is. A technikai feltételek megteremtődésével a belső szabályzatok elérhetősége, nyilvántartásának naprakészége jelentősen javult, az ügyiratok iktatása, ügykövetése tekintetében is érzékelhető előrelépésről lehet beszámolni.

Őszi séta Lillafüreden

Dr. Bancsi István (RLKI, laborvezető):

A Laboratórium dolgozói 401 napot töltöttek árvíz ill. belvízvédekezésben. Ez a munkamennyiség összességében 2 fő egész évi munkáját jelenti. Azt gondolom, hogy ehhez nem kell többet fűznöm. Szeretném megdicsérni és kiváló teljesítményüknek megfelelően a lehető legteljesebb elismerésben részesíteni a munkatársaimat. Az egység a szoros feladat-végrehajtás mellett mindent teljesített.

Jelentős változás a tavalyi évhez képest nem történt.

Fejes Lőrinc (Kiskörei Szakaszmenőkség-vezető):

A 2006. évi munkálatok jelentős részét a kialakult ár- és belvízvédelmi helyzetből fakadó védekezési munkák, valamint az árhullám által okozott károk helyreállításai jelentették. Az ár- és belvíz-védekezési tevékenységek mintegy fél évig tartottak. A védtöltésekben és műtárgyakban keletkezett károk helyreállítása megtörtént. A feladatok végrehajtásában közvetlen, vagy közvetve résztvevő személyi állomány (műszakiak, őrszemélyzet, gazdasági csoport, raktár stb.) részére a helyreállítások többletfeladatot jelentettek. Ezekben túlméretűen megtörténtek a szokásos karbantartási munkák, mint pl. kaszálás, gaztalanítás, vízi növényzet szabályozása, kotrási munkák, örtelepek karbantartása stb.

Az őszi folyamán megtörtént a hajózsilip revíziója, mely szokatlan formában, 2x20 napos zárlattal valósult meg, amely az előkészítő, illetve kivitelezési folyamatokban jelentett többletmunkákat. Örvendetes, hogy a tiszaroffi árapasztó tározó kivitelezése megkezdődött, re-

Védmű véglegesítés Pusztataskonyánál

méljük 2007. év őszére befejeződik. Október végére megvalósult a Tisza folyó bal parti árvízvédelmi töltésén, a Tiszaderzs és Tiszafüred közötti szakaszon a kerékpárút építése, ezáltal Tiszafüred Kisköréről végig burkolattal rendelkező úton közelíthető meg. Reményeink szerint 2007. év végére a Tisza folyó jobb parti kerékpárút is kiépítésre kerül a Kisköre és Poroszló közötti szakaszon, mivel az építésre kiírt pályázat lezárult és a kivitelező kiválasztásra került. A kerékpárút kiépítése minden szempontból jelentős változásokat eredményezett, de legszembetűnőbb a megnövekedett átmenő célú gépjármű forgalom.

Szakaszmérnökségi szinten a közeljövőben problémát fog jelenteni a generációváltás, mellyel kapcsolatosan idén nem sikerült előrelépni, egyes szakterületekre jól képzett fiatal munkaeerőt felvenni. A Varga László igazgató úr által bejelentett év végi személyi változások egységünket is érintik, emiatt egyes szakágazatoknál többletfeladatok jelentkeznek, mely a munkák átcsoportosítását eredményezheti 2007. január 1-jétől. A szakaszmérnökség tevékenysége, együttműködése, kapcsolattartása a térségben működő egyéb szervezetekkel – a visszai igazolások alapján – az előző évekhez hasonlóan jó színvonalú. Az év rövid és gyors áttekintése alapján teljesítményünket összességében jónak ítélem.

Felkai István (Mezőtúri Szakaszmérnökség-vezető):

2006-ban sohasem gondolt feladatokkal kellett szembenéznünk. Katasztrófa helyzetben dolgoztunk hosszú ideig az emberi teljesítőképesség határán. Megcsináltuk, amit meg kellett csinálnunk, amit mások elvártak tőlünk és amit mi elvártunk magunktól. Ezeket a dolgokat nem kell értékelni, bólintani kell: ez igen!

Történt-e jelentős változás a tavalyi évhez képest? Igen.

Szakaszmérnökségi nap Mezőtúron

Fodor József (IFO, osztályvezető):

A körkérdésre válaszként unalmas statisztikák helyett pár mondatban szeretném bemutatni a 2006. év egyik nagy munkáját, a KÖTI-KÖVIZIG „Telefon alközpont upgrade és bővítés, valamint a meglévő rendszer korszerűsítése eszközhasználati betanítással, továbbá kiegészítő szaktanácsadói feladatok ellátása” tárgyában kiírt közbeszerzési eljárás lebonyolítását. Az igazgatóság hírközlő rendszere meglehetősen bonyolult: kapcsolat Nortel Passport-okon keresztül a többi igazgatósággal és a VKK-val, társközponti kapcsolatok, nagy távolságú mellékek, díjszámlá-

lás, saját kábelek stb.

Az Option Meridian NT típusú telefonközpontunk a legrégebbi volt a vízügyi ágazatban. Mindennapos nehézséget okozott új eszközök illesztése és a megfelelés a törvényi változásoknak és régi igényként fogalmazódott meg automatikus tömegtájékoztató rendszer beüzemelése. A fejlesztést úgy kellett elvégezni, hogy az új központ illeszkedjen a Vízügyi ágazatban üzemelő hírközlő berendezésekhez és majd az Egységes Kormányzati Gerinchálóhoz történő csatlakozást is biztosítsa, valamint rendelkezzen a szükséges villám és túlfeszültség védelmi berendezésekkel.

A hírközlő rendszer bonyolultsága ellenére a legelső nagy feladatot mégis a Kbt. paragrafusaival összhangban lévő, ajánlattételi dokumentáció elkészítése jelentette. Köszönettel tartozunk Kökényiné Dr. Kiss Veronikának lelkiismeretes, precíz munkájáért. Nélküle nem sikerülhetett volna. Külön köszönjük, hogy nem dobott ki bennünket az ablakán, amikor olyanokat hallott tőlünk, hogy Meridian Customer Defined Network jelzésprotokoll, ISDN PRI társközponti kapcsolat, IVR, OTM, CASPRO, TOLLSTAR, Hunt group, Least cost routing, MWL, trunk, network override, V.24 csatlakozás PC-s díjszámlálás részére, DECT, Multi Mobility Networking, GSM-gateway, EKG és MS SQL.

Esztergomi tanulmányúton a GAO

Geignerné Veres Ágnes (GAO, osztályvezető):

2006. évben is 1 fő létszámláhiány mellett megfeszített erővel teljesítettük az idén rendkívüli módon megnövekedett, kiemelt keretekkel történő pénzügyi elszámolásokat.

A 2006. évi tavaszi rendkívüli árvízvédekezés mind eseményeiben, mind pénzügyi vonatkozásaiban felülmúlta a 2000. évi rendkívüli árvízvédekezést. Csak az idei védekezés összesen több, mint 6 milliárd forint plusz kiadás jelentett az igazgatóságnak. Az ezt követő helyreállítások pedig soha nem látott méretű, több, mint 7 milliárd forint értékű kiadásokat tettek, ill. tesznek szükségessé, amelyeket a műszaki teljesítés mellett szerződésekkel, számlákkal és teljesítésigazolásokkal kell lefedni. Idén lezárult a TRFC keretében „A Tisza-tó belső vízterei vízi közlekedési feltételeinek megteremtése (fejlesztése)” című, a Széchenyi Terv keretében „A Tisza árvízi szabályozása a Kárpát medencében” című, valamint a PHARE ELLA EU-s projekt keretében a „Megelőző árvízvédelem az ELBA-LABE vízgyűjtő területén a területrendezés eszközeivel” című pályázatok pénzügyi elszámolása. Beadtuk a „Kerékpárút építés a Tisza tó bal partján” című ROP-os pályázat első pénzügyi elszámolását, és folyamatban van a LIFE-Environment EU-s projekt keretében a „Fenntartható hullámtéri tájrehabilitáció a Középtisza vidékén” című 3 évet átélő pályázat záró pénzügyi elszámolása. Mindemellett megtörténtek a felsorolt feladatok revizori ellenőrzései, valamint lezajlott a Minisztérium Ellenőrzési Osztálya által meghatározott 3 évre vonatkozó (2003, 2004, 2005) pénzügyi, számviteli, gazdálkodási átfogó vizsgálat.

Változatlan létszámmal és szervezeti felépítésben végeztük idén is feladatainkat, mint a tavalyi évben.

(Folytatás az előző oldalról.)

Ivaskó Lajos (ÁFO, osztályvezető):

A 2006-os év az egy rendkívüli év volt számunkra. Egyrészt a rendkívüli árvíz és az ezt követő helyreállítási munkák határozták meg az osztály tevékenységét. A kollektíva nagyon jó teljesítményt nyújtott a védekezés során – mindenki a maga posztján. Ugyanez mondható el a helyreállítási előkészítésére és a műszaki átadások lebonyolítására.

Helyreállítási munkák megtekintésén az ÁFO

Külön ki kell emelni azt, hogy a fiatal kollégák 100 %-osan beilleszkedtek ebbe a rendkívüli helyzetbe. Szakmailag és emberileg is jól alkalmazkodtak a védekezési feladatokhoz és az azt követő helyreállítási feladatokhoz is. Jelentős változás az osztályt az elmúlt évben nem érte. A megnövekedett feladatokat mindenki jól tudta kezelni. Az előzőekben elmondottakon kívül a pályázati anyagok és megnyert pályázatok kivitelezéséből ki-ki a maga dolgát elvégezte.

Tóth Károly (Karcagi Szakaszmerőnökség-vezető):

A Karcagi Szakaszmerőnökségen az évet védekezési munkálatokkal kezdtük. Árvízvédekezés: 125 nap (10.10. sz.), belvízvédekezések: 185 nap (10.07. sz.), 175 nap (10.08. sz.). Ez minden tekintetben rekord tartósságnak felel meg. A védekezési időszak alatt preventív munkákra 16,6 M Ft-ot fordítottunk, melyek nagyban elősegítették a védekezés hatékonyságát (szivattyútelepi mozgógereb javítás, csatornák gyökérszűrés, tisztítás, rézsű becsúsztatás és egyéb vízfolyási akadályok eltávolítása). Az árvíz-védekezési munkákat nagyban segítette, hogy a Mezőtúri és a Kiskörei Szakaszmerőnökségtől 10-10 fő egy hónapig a védelmi vonalon segédőri szolgálatot látott el. Lehetőséget kaptunk 39 fő közmunkás foglalkoztatására, átlag 7 hónap időtar-

Karcagi I. belvízcsatorna kotrása

tammal. A közmunkások az előző évekhez képest lényegesen jobb teljesítményt értek el. Beosztottuk őket az ár- és belvízvédekezés folyamán. A védekezés után pedig karbantartási munkálatokat láttak le. Megtörtént a belvízcsatornák (egyszer), valamint az árvízvédelmi töltés gaztanítása (kétszer). Igen megfeszített bevételi terveinket is sikerült teljesíteni (öntözővíz biztosítás, ingatlanok hasznosítása, közérdekű mértéket meghaladó vízvezetékek költségátterhelése). A védekezés befejezésével a szakigazgatáson és az üzemelésen jelentkező igen jelentős dologi kiadás megtakarítást az igazgatóság az segítség nélkül hagyta fenntartási munkák végzésére (Mirhói mozgógereb javítás, szivattyútelepi tolózár beszerzés, stb.). Központi keretből tovább folytattuk a költségsökkentésre tett intézkedéseket a szivattyútelepi fázisjavító berendezések beszerzésével (Telekalmi sztp., Sebeséri sztp., Mirhói sztp.), mely összeg 1-2 éven belül megtérül. Az év második felében az egységtervben meghatározott fenntartási kereteken túl további 10 M Ft-ot fordíthatunk a műveink karbantartására. Ezen munkák december elejére elkészülnek, így valamennyi csatorna, szivattyútelep állapota, üzemképessége, védekezési képessége az előző évhez képest javuló tendenciát mutat és így bátran nézünk elé egy esetleges védekezésnek.

Ezen feladatok végzése nem történhetett volna meg az igazgatóság vezetőségének segítségével nélkül. Itt szeretném a vezetőségnek, az osztályoknak, a társegyesületeknek megköszönni azon tevékenységüket, melyekkel a munkánkat segítették.

Ellennyomó medencék a Tisza j. milléri árvédelmi töltés mellett

Varju Lajos (Szolnoki Szakaszmerőnökség-vezető):

A 2006-os esztendő meghozta mindazon feladatokat és sikereket, amiért érdemes ezen a pályán dolgozni. Ebben a dologban nem csak a sikeres belvíz és árvíz elleni védelem van, hanem a védekezést megelőző preventív munkák, a védekezést követő helyreállítási munkák eredményes végzése. Ebben a munkában nem csak az idegen vállalkozók teljesítettek jól, hanem a saját műhelyünk és hajós dolgozóink is. Az egész év folyamatos tevékenység jegyében telt és az év végén azzal a jó érzéssel koccintunk majd, hogy minden területen sokkal jobb állapotokkal várjuk az új év új eseményeit. A jó érzés nem csak a szakaszmerőnökség egészét jellemzi, hanem mindenkinek egyénileg is megadja a hasznosság tudatát.

Az év egészét a régi, stabil személyi állománnyal dolgoztuk végig. A legnagyobb veszteségünket Ballók Lajos szerelőnk halála jelentette, akit szivattyúzás közben ért a halál. Bizakodva várjuk az új esztendőt, mert jó hírek érkeztek arról, hogy a létszámcsoökkentés ellenük bennünket, de az elmúlt napok eseményei miatt a jól összeszokott, mondhatni összenőtt vezetői csapatunk változni fog. Azt kívánjuk Horváth Bélának, hogy új munkakörében is érjen el hasonló sikereket, mint közöttünk, és Németh Miklósnak, hogy sikerüljön elismert, elfogadott tagja lenni a szakaszmerőnökség kollektívájának.

T KÖZÉP-
Tisza

A Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság dolgozóinak lapja.

Felelős szerkesztő: Virágné Kóházi-Kiss Edit. Szerkesztő: Hetényi Mária.

Sajtóreferens: Vona Titusz. Tervezőszerkesztő: Pozsa József.

A szerkesztőség címe: 5000 Szolnok, III. számú Irodaház, Ságvári körút 4. Telefon: 423-422/20271.

Kiadja: az AS-M Kft. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Irodája 5001 Szolnok, Pf.: 105. Telefon: 516-700.

A lap megtekinthető: www.kotikovizig.hu/informaciok

Terjesztő szerv: Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, 5001 Szolnok, Ságvári körút. 4.

Megjelenik kéthavonta. Készült: CIFI Nyomda Kft. Szolnok, Szondi út 7. Telefon: 56/429-748